

Tydzień Książki, 6-12.05.2024, Cieszyn

6 maja

godz. 11.00-14.00

Otwarte Pracownie Artystyczne. Pracownia badań nad ekslibrisem współczesnym

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek C, sala C1.3 oraz foyer (wystawa)

Pracownię prowadzą Katarzyna Handzlik i Krzysztof Marek Bąk, czynnie zajmujący się ekslibrisem artystycznym. Odwiedzający zobaczą realizacje pedagogów i studentów, poznają prace mistrzów ekslibrisu współczesnego z kolekcji pracowni, dowiedzą się czym jest ekslibris dzisiaj, jak przebiegała jego ewolucja na przestrzeni wieków i czym jest kolekcjonerstwo księgoznaków. Wydarzeniem towarzyszącym będzie wystawa grafiki z zeszłorocznego Międzynarodowego Biennale Ekslibrisu Gliwice-Cieszyn, prezentująca aktualne trendy i możliwości sztuki ekslibrisowej na światowym poziomie.

oprowadzający: **Katarzyna Handzlik, Krzysztof Marek Bąk**

prof. dr hab. Krzysztof Marek Bąk, specjalizuje się w ekslibrisie artystycznym i małej formie graficznej. Prowadzi pracownię badań nad ekslibrisem współczesnym. Ma w dorobku ponad 100 wystaw indywidualnych, publikacje na temat jego twórczości ukazywały się w najważniejszych periodykach specjalistycznych, a jego projekty znajdują się w większości znaczących kolekcji ekslibrisu na świecie.

dr hab. Katarzyna Handzlik, prof. UŚ, absolwentka wrocławskiej ASP, prowadzi autorską Pracownię Sztuki Przedmiotu w Instytucie Sztuk Plastycznych UŚ. Specjalizuje się w działaniach przestrzennych, asamblażu, ready made, a także kolażu i małych formach graficznych, w szczególności ekslibrisie. Swoje prace prezentowała w Europie, Azji i Ameryce Północnej.

godz. 12.00-13.30

Warsztaty tworzenia opraw książkowych z papieru marmurkowego

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek B, sala B-1.10

Warsztaty są okazją do zapoznania się z jednym z najtańszych, najprostszych i najbarwniejszych sposobów tworzenia opraw książkowych. Uczestnicy i uczestniczki zdobędą podstawowe informacje na temat introligatorstwa oraz archaicznych metod drukarskich.

prowadząca: **Ewa Kozik**

dr Ewa Kozik, etnologka i religioznawczyni, pracowniczka Uniwersytetu Śląskiego oraz Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, a także opiekunka Koła Naukowego Etnologów. Naukowo zajmuje się problematyką mitów współczesnych oraz fenomenologią wiedzy, a także kulturą ludową. Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Oddział w Cieszynie.

wydarzenie dla uczniów/uczennic szkół podstawowych oraz średnich, studentów/ studentek
obowiązują zapisy: https://formularze.us.edu.pl/tydzien_ksiazki_cieszyn

7 maja

godz. 9.00-9.40; 9.45-10.25;10.30-11.10

Każdy może ocalić morze

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek B, sala B-1.6

Spotkanie autorskie z warsztatami animacji czytelniczej to ekologiczna przygoda, w której każdy uczestnik staje się widzem i aktorem. Zabawa, ręcznie wykonane scenografie z ilustracji książki oraz jej treść pomagają rozwijać dziecięce pasje czytania i tworzenia.

prowadząca: **Alina Przydatek**

Alina Przydatek, pedagog, właścicielka Wydawnictwa Kici Nici, autorka książek dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ilustratorka i rękodzielniczka, animatorka warsztatów czytelniczych łączących różne dziedziny sztuki.

Wydarzenie dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych; **brak wolnych miejsc**

godz. 12.00-12.45

Ukryta przyjemność czytania kryminałów

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek B, sala B-1.10

Podczas spotkania będzie można usłyszeć o początkach literackiego śledztwa i trzech falach w historii kryminału. Mowa będzie o regułach powieści kryminalnej, cechach dobrego kryminału, a także o tym, czego można się dowiedzieć o kulturze i życiu społecznym, czytając książki z tego gatunku. Uczestnicy i uczestniczki poznają też źródła fenomenu literatury detektywistycznej, którą lubimy, ale nie chcemy się do tego przyznać.

prowadzący: **Grzegorz Odoj**

dr Grzegorz Odoj, prof. UŚ, etnolog i antropolog kultury, pedagog, pracownik Instytutu Nauk o Kulturze w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Uczestnicy/uczestniczki – uczniowie szkół średnich i starsi miłośnicy gatunku; obowiązują zgłoszenia: https://formularze.us.edu.pl/tydzien_ksiazki_cieszyn

godz.12.00-15.00

Otwarte Pracownie Artystyczne. Pracownia projektowania graficznego

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek C, sala C1.5

Możliwość odwiedzenia wystawy projektów książek pracowników/czek i studentów/ek Instytutu Sztuk Plastycznych: „P-Books / wyd. III / Od projektu do czytania”. Projekt P-Books, którego nazwa oznacza książkę papierową, drukowaną (printed book), narodził się 10 lat temu a tworzona w jego ramach kolekcja jest systematycznie poszerzana o kolejne prace. Odwiedzający pracownię projektowania graficznego będą mogli również przygotować projekt do druku i porozmawiać z jednym z kuratorów wystawy.

Prowadzący: Tomasz Kipka
dr hab. Tomasz Kipka, prof. UŚ, pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Sztuk Plastycznych UŚ. Grafik-projektant, zajmujący się: komunikacją i identyfikacją wizualną, grafiką edytorską, brandingiem, opakowaniami, wystawiennictwem. Organizator i kurator wystaw plakatu Międzynarodowego Festiwalu Jazz w Ruinach, projektu Ekoplakat, P-Books. Laureat nagród, m.in. ICOGRAD.

godz. 17.00

Artystyczne książki obrazkowe dla dzieci

Księgarnia Piastowska w Cieszynie, ul. Głęboka 6

Założycielka wydawnictwa Dzika Małpa, opowie o warsztacie graficznym i technikach tworzenia ilustracji, autorskiej typografii i elementach składu wykorzystywanych przy tworzeniu książek obrazkowych dla dzieci. Pokaże, że dobrze zaprojektowane publikacje doprawione humorem pozwalają poruszać nawet trudne tematy, czyniąc je dostępnymi i atrakcyjnymi dla młodych czytelników.

prowadząca: **Justyna Stefańczyk**

dr Justyna Stefańczyk, absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Wydziału Grafiki w Katowicach. Od 2017 roku jest związana z kierunkiem Projektowania Gier i Przestrzeni Wirtualnej, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W 2018 roku założyła wydawnictwo Dzika Małpa, które propaguje ideę książek obrazkowych.

Spotkanie dla osób dorosłych

8 maja

10.30-12.00

Spotkanie z bajką matematyczną

Uniwersytet Śląski, Cieszyn, ul. Bielska 62, budynek B, sala B-1.3

Tematem spotkania są bajki matematyczne napisane przez studentki i studentów UŚ w Katowicach. Osoby biorące udział w warsztacie będą analizować i rozwiązywać zadania włączone w treść bajek i zostaną poproszone o stworzenie ilustracji do tekstów, które ich zaintrygują i zainspirują. Dla wszystkich uczestników i uczestniczek przewidziane są nagrody. A dodatkowym wyróżnieniem dla najoryginalniejszych prac plastycznych będzie ich umieszczenie w studenckiej antologii bajek matematycznych przygotowywanej w formie e-booka.

prowadzące: **Małgorzata Bortliczek, Renata Raszka**

dr hab. Małgorzata Bortliczek, prof. UŚ, językoznawczyni, nauczycielka akademicka w cieszyńskim Wydziale Sztuki i Nauk o Etnologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka i współautorka artykułów i monografii językoznawczych, np. „Język uwikłany w ponowoczesność” oraz kursu „Jak stawiać przecinki, aby zdania miały sens? Przyjaźnie o polskiej interpunkcji”.

dr Renata Raszka, pedagożka o specjalności edukacja wczesnoszkolna, nauczycielka akademicka w cieszyńskim Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka i współautorka artykułów, współredaktorka trzech tomów monografii „Innowacyjność w praktyce pedagogicznej” oraz autorka kursu online „Przedsiębiorczość dla najmłodszych uczniów”.

Spotkanie dla uczniów klas 2 lub 3 szkół podstawowych; obowiązują zgłoszenia: **brak wolnych miejsc**

godz. 10.30-12.30

Otwarte Pracownie Artystyczne. Pracownia ilustracji i plakatu

Uniwersytet Śląski, Cieszyn, ul. Bielska 62, budynek C, sala C1.2

Autorska pracownia jest zorganizowana wokół ilustracji książkowej i prasowej oraz sztuki plakatu. Stawia nie tylko na działania twórcze, ale i rozwijanie u studentów i studentek wiedzy o historii grafiki. Odwiedzający pracownię zobaczą przykłady ilustracji, powstających z szacunkiem dla rzetelności warsztatowej, bez ulegania modom, ale przy obserwacji aktualnych prądów. Sprawdzą jak objawia się specyficzny rodzaj języka – z metaforami, gramami wizualnymi, dowcipem – jakim operuje plakat.

prowadzący: **Sebastian Kubica, Grzegorz Izdebski**

dr hab. Sebastian Kubica, prof. UŚ, prowadzi autorską pracownię plakatu i ilustracji w Instytucie Sztuki UŚ. Zajmuje się projektowaniem graficznym, rysunkiem, ilustracją i grafiką artystyczną. Prowadzi wykłady i warsztaty z projektowania graficznego na uczelniach w Polsce i za granicą. Jest jurorem międzynarodowych konkursów, autorem kilkudziesięciu wystaw.

Grzegorz Izdebski, wykładowca, projektant graficzny i ilustrator. Projektuje identyfikacje wizualne, znaki graficzne, książki, publikacje i plakaty dla biznesu oraz kultury. Projektuje aranżację i identyfikacje wystaw. Uczestnik ponad 130 wystaw międzynarodowych i krajowych.

godz. 11.00-12.00

Wiedza w pięknej szacie. Od książek popularnonaukowych do informacyjnych – polskie 100 lat

Uniwersytet Śląski, Cieszyn, ul. Bielska 62, budynek B, sala B1.2

Wykład z prezentacją ukazuje wybrane przykłady z dziejów warstwy wizualnej polskiej książki popularnonaukowej (obecnie częściej określanej informacyjną) dla dzieci i młodzieży. Przegląd rozpoczyna się w 20-lecie międzywojennym – od propozycji autorskich F. i S. Themersonów, przez dokonania mistrzów „złotego okresu ilustracji polskiej” (np. W. Andrzejewski, J. Heintze, M. Gawryś), po najnowsze publikacje dotyczące różnych dyscyplin – od świata natury po kulturoznawstwo – takich twórców jak A. i D. Mizielińscy, E. i P. Pawlak, P. Socha, R. Czajka i wielu innych.

prowadząca: **Anita Wincencjusz-Patyna**

dr Anita Wincencjusz-Patyna, historyczka i krytyczka sztuki, Kierowniczka Katedry Historii Sztuki i Filozofii w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Autorka książek i artykułów dot. historii i teorii ilustracji. Redaktorka naczelna publikacji „Admirałowie wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci”. Członkini Polskiej Sekcji IBBY.

Spotkanie dla młodzieży, studentów/studentek, osób dorosłych

godz. 12.30-14.00

Wydawniczy biznes Edwarda Feitzingera. Magia w XIX-wiecznej literaturze dla ludu

Uniwersytet Śląski, Cieszyn, ul. Bielska 62, budynek B, sala B-1.10

Wykład na temat tradycji drukarskiej Cieszyna, której początki sięgają 1806 roku. Bohaterem spotkania będzie Edward Feitzinger, właściciel wydawnictwa, który zastąpił z drukowania tzw. „książek dla ludu”, czyli literatury jarmarcznej. Tego typu literatura przyrównywana jest do współczesnych brukowców oraz stron internetowych, w których zamieszczane są wróżby, horoskopy, senniki i przepowiednie. Uczestnicy spotkania dowiedzą się na temat źródeł współczesnych tekstów odnajdywanych w gazetach oraz w przestrzeni wirtualnej.

prowadząca: **Ewa Kozik**

dr Ewa Kozik, etnolog i religioznawczyni, pracowniczka Uniwersytetu Śląskiego oraz Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, a także opiekunka Koła Naukowego Etnologów. Naukowo zajmuje się problematyką mitów współczesnych oraz fenomenologią wiedzy, a także kulturą ludową. Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Oddział w Cieszynie.

Spotkanie dla młodzieży, studentów/studentek, osób dorosłych

9 maja

godz. 9.00-9.20

Zanim etnolog napisze książkę... Słów kilka o unikatowych zielnikach, notatnikach i fotografiach cieszyńskiego Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek B, sala B3.8

W cieszyńskim Archiwum Polskiego Atlasu Etnograficznego znajdują się oryginalne materiały źródłowe z całej Polski. Badania prowadzone od końca lat 40. do początku lat 90. XX wieku dostarczyły informacji o codzienności mieszkańców wsi polskiej, przemianach krajobrazu kulturowego i mentalności społeczności wiejskiej. Podczas spotkania będzie można zobaczyć unikatowe na skalę europejską ankiety dotyczące roślin dziko rosnących, zielniki, fotografie terenowe i zapiski z badań, będące podstawą książek z serii „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego”.

prowadząca: **Agnieszka Pieńczak**

dr hab. Agnieszka Pieńczak, prof. UŚ, pracowniczka Instytutu Nauk o Kulturze UŚ. Autorka tekstów w serii „Komentarze do Polskiego Atlasu Etnograficznego” oraz innych publikacji poświęconych dynamice zmian polskiej kultury wiejskiej, możliwościom porównawczym atlasów etnograficznych oraz działalności Polskiego Atlasu Etnograficznego.

Wydarzenie dla osób powyżej 16 roku życia; obowiązują zgłoszenia:
https://formularze.us.edu.pl/tydzien_ksiazki_cieszyn

godz. 13.00-14.00

Otwarte Pracownie Artystyczne. Pracownia komiksu i sztuki narracji

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, ul. Bielska 62, budynek C, sala C1.2

Pracownia zajmuje się szeroko pojętą sztuką opowiadania poprzez obraz, w tym komiksem zaangażowanym i historyczno-fabularnym, powieścią graficzną, jak również formami pochodnymi, bazującymi głównie na klasycznym rysunku. Studenci i studentki podejmują również próby tworzenia własnych scenariuszy, storyboardów, elementów storytellingu oraz concept-artu. Odwiedzający będą mogli zobaczyć prezentacje prac studentów, w tym zrealizowanych zadań w ramach zajęć oraz publikacji dyplomowych.

prowadzący: **Marek Głowacki, Karolina Sroka**

dr Marek Głowacki, wykładowca Instytutu Sztuk Plastycznych w Cieszynie, gdzie studiował i uzyskał tytuł doktora (2016). Zajmuje się rysunkiem, ilustracją, grafiką projektową oraz murałem. Jest laureatem wielu nagród i stypendiów; MKiDN, grant: „the Elizabeth Greenshields foundation”. Współpracował z Zamkiem Królewskim na Wawelu (gra Kosmograf) oraz TVP historia.

Karolina Sroka, ilustratorka, projektantka graficzna, absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kierunku grafika (2016) WSNE UŚ, obecnie doktorantka na macierzystej uczelni. Zajmuje się głównie ilustracją cyfrową, projektowaniem publikacji książkowych, sitodrukiem oraz linorytem. Współpracowała z BWA w Tarnowie, NCK w Warszawie.

11 maja

godz. 10.00-12.30

Miasto książek. Spacer śladami dawnego cieszyńskiego drukarstwa i księgarstwa

Książnica Cieszyńska, ul. Mennicza 46 (miejsce zbiórki)

Spacer po miejskiej starówce (z krótkimi odwiedzinami za Olzą), ilustrowany zabytkowymi fotografiami zwiedzanych miejsc, stworzy okazję do poznania zapomnianych, a fascynujących losów miejsc i ludzi, dzięki którym Cieszyn zyskał w pełni zasłużone miano „miasta książek”. Pierwsza księgarnia została tu założona już w końcu XVIII w., pierwsza oficyna drukarska w 1806 r., z biegiem lat powstawały kolejne. Spacer będzie okazją do zaprezentowania kilkunastu najciekawszych spośród kilkudziesięciu działających niegdyś w Cieszynie firm zajmujących się produkcją i handlem książkami.

prowadząca: **Małgorzata Szelong**

Małgorzata Szelong, polonistka, pracuje w Książnicy Cieszyńskiej. Autorka artykułów na temat dziejów drukarstwa, księgarstwa i bibliotekarstwa na Śląsku Cieszyńskim. Współautorka publikacji „Czarna sztuka. Z dziejów cieszyńskich oficyn drukarskich (1806-1945)”. Autorka koncepcji trasy

spacerowej śladami drukarni, księgarń i bibliotek i współautorka przewodnika turystycznego o tej tematyce.

Wydarzenie dla osób powyżej 15 roku życia; obowiązują zgłoszenia:

https://formularze.us.edu.pl/tydzien_ksiazki_cieszyn

12 maja

godz. 10.00-12.00

Książka od deski do deski – zwiedzanie Muzeum Drukarstwa połączone z warsztatem introligatorskim

Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, ul. Głęboka 50

Wizyta w Muzeum Drukarstwa w Cieszynie pozwoli poznać - krok po kroku - etapy powstawania książki oraz dowiedzieć się jak wyglądały warunki pracy w drukarni typograficznej, jak tworzono ilustracje do książek i jak stopniowo zmieniały się techniki drukarskie. W trakcie warsztatu jego uczestnicy stworzą własnoręcznie notesy i sprawdzą, czym zajmuje się rzemiosło – introligatorstwo.

prowadzący: **Ewa Kozik, Jarosław Temkin-Gołaszewski**

dr Ewa Kozik, etnologka i religioznawczyni, pracowniczka Uniwersytetu Śląskiego oraz Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, a także opiekunka Koła Naukowego Etnologów. Naukowo zajmuje się problematyką mitów współczesnych oraz fenomenologią wiedzy, a także kulturą ludową. Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego Oddział w Cieszynie.

Jarosław Temkin-Gołaszewski, grafik, drukarz, introligator. W branży poligraficznej od 1999 roku. W 2013 stworzył pracownię druku typograficznego – Kornik Drukarz. Umiejętności doskonalił pod okiem drukarzy skupionych przy Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, którego został opiekunem. Jest też instruktorem introligatorstwa w Szkole Rzemiosł.

uczestnicy: każda grupa wiekowa; obowiązują zgłoszenia:

https://formularze.us.edu.pl/tydzien_ksiazki_cieszyn

6-10 maja

godz. 10.00-11.00 i 13.00-14.00

Biblioteka od zaplecza

Uniwersytet Śląski w Cieszynie, oddział Biblioteki UŚ, ul. Niemcewicza 8

Prezentacja wystawy najciekawszych publikacji z księgozbioru bibliotecznego, m.in. zabytkowych nut, które zostały zdigitalizowane i umieszczone w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej, dzięki programowi Społecznej Odpowiedzialności Nauki w 2019 roku, a także komiksów i unikalnych albumów. Możliwość zwiedzenia biblioteki i zajrzenia do miejsc zwykle niedostępnych dla czytelnika jak magazyny oraz zmierzenia się z zadaniami bibliotekarzy – selekcją księgozbioru i opracowaniem formalnym książek.

prowadzący: **Gabriela Firla, Rafał Fluderski, Marzena Konieczna, Agnieszka Werpachowska**

Gabriela Firla, pracownik biblioteki, etnolog za pasji i wykształcenia. Uwielbia podróże, modę, kino i literaturę

Rafał Fluderski, pracownik biblioteki, filozof, dziennikarz, kinoman. W wolnym czasie nałogowy gracz komputerowy; twórca licznych artykułów publikowanych w czasopiśmie „CD-Action”

Marzena Konieczna, pracownik biblioteki, entuzjastka zdrowego trybu życia. Uwielbia pływanie, górskie wędrówki i długie spacerowanie z dalmatyńczykiem Abi.

Agnieszka Werpachowska, pracownik biblioteki; pasjonatka podróży i poznawania nowych kultur; miłośniczka dobrego kina, książek i gotowania.

Wydarzenie bez ograniczeń wiekowych; zwiedzanie w maksymalnie pięcioosobowych grupach; obowiązują zgłoszenia: https://formularze.us.edu.pl/tydzien_książki_cieszyn